

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.139/2016//6/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Csuka Béla ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Ábrahám László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2016. június 14. napján kelt 13.G.40.046/2014/43. szám alatti ítélete ellen az alperes által 44. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatja, s az alperest terhelő marasztalás összegét 724.900. (Hétszázhuszonnégyezer - kilencszáz) Ft-ra, s ennek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállítja.

Az elsőfokú perköltséget 264.400. (Kettőszázhatvannégyezer - négyszáz) Ft-ra mérsékeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.490. (Tizenkettőezer - négyszázkilencvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes 17.700. (Tizenhétezer - hétszáz) Ft fellebbezési illetéket az illetékügyben eljáró hatóságtól visszaigényelhet.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

2014. február 17. napján a szállítmányozó felperes a fuvarozó alperestől nemzetközi közúti árufuvarozást rendelt meg 2014. február 17-i magyarországi (...) felrakással és 2014. február 18-i ausztriai (...) lerakással, az árut 26 paletta, cca.18 tonna állateledelben, míg a fuvardíjat 400. euróban meghatározva. A megrendelő felperes a fuvarozási szerződésben kikötötte, hogy „spaniferek szükségesek!!”. A felrakóhelyen, a ... Zrt. ...i telephelyén a fuvarszekert targoncával rakták meg, az alperes gépkocsivezetője a fuvarlevélen feltüntette, hogy „nem voltam ott a felrakásnál”. A felrakást követően a gépkocsivezető a 25 paletta árut spaniferrel vagy más módon nem rögzítette, hanem anélkül kezdte meg a fuvarozást. A fuvarozott 25 palettából három paletta állateledel a fuvarozás során a raktérben összeborult. Ezért a címzett a teljes áru átvételét megtagadta. A felperes a vasvári telepére visszaszállított árut szétválogatta, a nem sérült 22 paletta árut pedig megbízója, a ... Kft. megbízásából ...ba szállította át a ... Zrt. raktárába. A ... Kft. eladó a felperes részére 1.856. euró árukárt számlázott ki, melyet a felperes kifizetett.

A felperes keresetében 827.969.Ft tőke-, valamint annak a 2014. május 22. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetében a terhére kiszámlázott 1.856. euró árukár (578.348.Ft), 186.121.Ft anyagmozgatási és rakodási költség, valamint a ... és ... közötti belföldi fuvarozás díja, 63.500.Ft megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott arra, hogy a Ptk.490.§ (2) bekezdése, valamint a nemzetközi közúti árufuvarozási szerződésről szóló, az 1971. évi 3. tvr-rel kihirdetett Genfi Egyezmény (CMR) 8.

Cikk 1/b. pontja alapján a fuvarozó alperes az áru átvétele alkalmával ellenőrizni tartozott az áru csomagolásának külső állapotát és amennyiben a csomagolás a követelményeknek nem felelt meg, az erre vonatkozó indokolt fenntartását kellett volna a fuvarlevélben rögzítenie. A megrendelő spanifer alkalmazására vonatkozó utasításától a fuvarozó alkalmazottja nem térhetett volna el. Ennek figyelmen kívül hagyása a CMR 29. Cikke 1. pontja szerint olyan súlyos gondatlanságnak minősül, amely folytán a fuvarozó nem hivatkozhat a CMR azon rendelkezéseire, amelyek a felelősséget kizárják vagy korlátozzák. Ezért a CMR 18. Cikke alapján az alperest terheli annak bizonyítása, hogy az árukár nem a fuvarozónak felróható okból keletkezett.

Az alperes *ellenkérelmében* a keresetet 245,17 euró árukár és 146.552.Ft költség erejéig elismerte, míg ezen túl elutasítani kérte. Mellékelte a biztosítója megbízásából eljáró ... Betéti Társaság 2014. július 2. napján kelt „kárfelmérő jelentését”. Az abban foglaltak szerint nem három raklapnyi árukár érvényesíthető, hanem csak a deformált, illetve kilyukadt konzervdobozokra vonatkozóan jogos a kárigény, úgy, hogy a deformáltakra 50% maradványérték vehető számításba. Eszerint 245,17 euró árukár keletkezett, illetve 146.552.Ft áruválogatási, átcsomagolási költség. tanú 1 eljáró műszaki kárszakértő megítélése szerint a kialakult kár három okra vezethető vissza: (1) A csomagolás gyengeségére, amelyért a gyártó felel, (2) a rakomány elrendezés hiányosságára - és (3) a rakományrögzítés teljes hiányára, melyekért a feladó és a gépkocsivezető felel. Ez alapján az alperes azzal védekezett, hogy az elismert követelés-részen túl az árukár alól a CMR 17. Cikk 2. pontja és a 4. pont b/,c/ alpontjai alapján mentesül. Kiemelte, hogy a felrakóhelyen a gépkocsivezető a rakodáskor nem lehetett jelen, a rakodás befejezésekor pedig a targoncás közlése szerint a rakodás megfelelő volt.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott *ítéletével* az alperest kötelezte 827.969.Ft kártérítés, valamint annak a 2014. május 22. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os mértékű kamata megfizetésére. Határozata indokolásában elsődlegesen a törvényszék arra mutatott rá, hogy a fuvarozó gépkocsivezetője a felrakott árut anélkül vette át, hogy az esetleges csomagolási hiányosságért kifogást emelt volna. A gépkocsivezetőnek az árut át kellett vennie, melynek során meg kellett volna győződnie, hogy annak rögzítése megfelelő-e. A törvényszék kiemelte, hogy a felperes a fuvarozási szerződésben írásban kikötötte a spanifer alkalmazásának szükségességét. A törvényszék álláspontja szerint az alperes felelőssége amiatt áll fenn, mert nem tartotta be a felperes említett rendelkezését, illetve alkalmazottja nem győződött meg az áru megfelelő elhelyezéséről és biztonságos rögzítéséről. Mivel a gépkocsivezető tanúvallomása szerint még a felrakóhely elhagyása után, ... belterületén észlelte a fuvarszköz ponyvája feszülését, az lett volna az elvárható magatartás, hogy az áruval a felrakóhelyre visszafordul. Ezért egyetértett a felperes kereseti álláspontjával abban, hogy az alperest súlyos gondatlanság terhelte, amely a CMR 29. Cikke 1. pontja szerint kizárja a fuvarozó alperes felelősség alóli mentesülését. A törvényszék határozata indokolásában mérlegelte az eljárása során kirendelt szakértő anyagmozgatási és csomagolási szakértő többször kiegészített azon szakvéleményét, amely szerint a mozgásmentesen berakodott rakomány, a termékek ép csomagolása mellett együtt zárja ki a rakomány károsodását. Ugyanakkor az ép csomagolású áru rakományrögzítés és mozgásmentesítés nélkül megsérülhetett volna. A mérlegelt bizonyítékok között figyelembe vette a bíróság a ... Egyetem Csomagolásvizsgáló Laboratóriuma megállapítását, amely szerint a ... eladó által alkalmazott csomagolás nem volt megfelelő. Ezen bizonyítékok, valamint az alperes biztosítója által beszerzett kárszakértői jelentés alapján a bíróság végül arra a következtetésre jutott, hogy az alperes súlyos gondatlansága nélkül a káresemény nem következett volna be. Így a csomagolás hiányossága ellenére a rakomány megfelelő rögzítése és körültekintő alperesi gépkocsivezetői eljárás mellett megelőzhető lett volna a káresemény.

Elsődlegesen (tartalmilag) az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezése iránt az alperes terjesztett elő *fellebbezést*. A fellebbezését a fellebbezési tárgyaláson úgy módosította, hogy fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett ellenkérelmébe foglalt elismerését - 245,17 euró árukár és 146.552. Ft költség erejéig - , így az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását csak ezen összegen túl kérte. Jogorvoslati kérelmében idézte és részletezte a biztosítója megbízásából eljáró ... Betéti Társaság kárfelmérő jelentése - , a bíróság által kirendelt szakértő igazságügyi szakértő szakvéleménye - illetve a ... Egyetem Csomagolásvizsgáló Laboratóriuma jegyzőkönyvének megállapításait. Mindezekből úgy ítélte meg, hogy a törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytelenül mérlegelte és téves jogalkalmazással tette felelőssé a bekövetkezett kárért az alperes alkalmazottját. Hivatkozott a Ptk. 490.§ (1) bekezdésére, amely szerint a feladó köteles a küldeményt úgy csomagolni, hogy a csomagolás azt megóvja és a küldemény mások személyét vagy vagyonát ne veszélyeztesse. Idézte a CMR 17. Cikke 2. pontját, illetve 4. pontja a-c/ pontjait, valamint 5. pontját. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályokat tévesen alkalmazta mind a felelősség mértéke megállapításánál, mind a keletkezett kár összege megállapításánál. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta, hogy mi lett az állítólagosan sérült dobozok sorsa.

A felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Rámutatott, hogy az alperes a fellebbezését a saját biztosítója kárfelmérőjének jelentésére, illetve a kirendelt csomagolási szakértő szakvéleményére alapozza. Úgy vélte, hogy az alperes biztosítója nem érdektelen, hanem kifejezetten ellenérdekel az árukár megtérítésében. Fenntartotta, hogy a csomagolási szakértő szakvéleménye azon megállapításai, amelyek az alperesi kárfelmérő jelentésén alapulnak, nem fogadhatóak el. Egyetértett az elsőfokú ítélettel abban, hogy a kirendelt szakértő véleményéből azt kell figyelembe venni, hogy „... ép csomagolással, rakományrögzítés és mozgásmentesítés nélkül a szállítmány ugyanúgy megsérülhetett volna.” Egyetértett a törvényszékkel abban is, hogy a perbeli esetben az alperes magatartására a CMR 29. Cikke 1. pontját kell alkalmazni, amely kizárja az alperes felelősség alóli mentesülését.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból túlnyomórészt helytálló jogkövetkeztetésre jutva marasztalta az alperest a keresettel érvényesített árukár és költség megfizetésében. Így a fellebbezés csak kisebb részben - az el nem ismert anyagmozgatási- és rakodási költség, valamint a belföldi fuvardíj erejéig - alapos.

Az elsőfokú bíróság a szállítmányozó árukár megtérítése iránti keresete elbírálásánál helytállóan indult ki a CMR 8. Cikke 1/b. pontja azon szabályából, hogy a fuvarozó az áru átvétele alkalmával ellenőrizni tartozik az áru és az áru csomagolása külső állapotát. A 8. Cikk 2. pontja szerint a fuvarozó a fuvarlevélben bejegyzéssel köteles minden olyan fenntartását megindokolni, amely az árura és az áru csomagolásának külső állapotára vonatkozik. A konkrét esetben a fuvarozó alperes alkalmazottja, a gépkocsivezető a felrakáskor az árut, az áru elrendezését és az áru csomagolásának külső állapotát nem ellenőrizte, és ezekre a tényekre vonatkozó fenntartását a fuvarlevélben nem rögzítette. Pusztán azt jegyezte fel a fuvarlevélben, hogy „nem voltam ott a felrakásnál”. Ezért a CMR 9. Cikk 2. pontja szerint a perben azt kellett vélelmezni, hogy az áru és annak csomagolása jó (megfelelő) állapotban volt.

Helyesen ítélte meg azt is a törvényszék, hogy az alperes a nemzetközi közúti árutovábbításra irányuló fuvarozási szerződésbe foglalt megrendelői utasítás, a spaniferek alkalmazása szükségessége figyelmen kívül hagyása miatt vétkes magatartást tanúsított, amely a CMR 29. Cikk 1. pontja szerint kizárja a fuvarozó alperes felelősség alóli mentesülését. A 29. Cikk 1. pontja szerint

a fuvarozó nem hivatkozhat e fejezetnek azokra a rendelkezéseire, amelyek felelősségét kizárják vagy korlátozzák, illetve amelyek a bizonyítási terhet elhárítják, ha a kárt az ő szándékossága, vagy őt terhelő olyan súlyos gondatlanság okozta, amely az ügyben eljáró bíróság által alkalmazott jog szerint a szándékossággal egyenértékűnek minősül. A rakományrögzítő spaniferek alkalmazására vonatkozó megrendelői utasítás figyelmen kívül hagyása a fuvarozási szerződés nyilvánvaló megszegésének minősül. Ahogy a perben kirendelt Vaszkó József anyagmozgatási és csomagolási szakértő kiegészített szakvéleménye tartalmazza az ép csomagolású áru rakományrögzítés és mozgásmentesítés nélkül megsérülhetett volna. Ezért az alperes gépjárművezető alkalmazottja tudva a szerződösszegésről a lehetséges következményekbe mintegy belenyugodott, így magatartása eshetőlegesen szándékosnak minősült. (A Győri Ítéltábla Gf.II..../2015/13. szám alatti ítélete)

Mivel a CMR 29. Cikk 1. pontja szerint a fuvarozó felelősséget kizáró, korlátozó, illetve a bizonyítási terhet elhárító szabályai nem alkalmazhatóak - a fellebbezésben kifejtettekkel szemben - nincs helye a CMR 17. Cikk 5. pontja alapján az árukárhoz vezető egyes körülmények mérlegelésének és a kármegosztásnak. Csak a megrendelői utasítás figyelmen kívül hagyása, tehát a fuvarozó vétkes, súlyosan gondatlan magatartása hiányában lenne az vizsgálható, hogy milyen arányban járult hozzá az árukárhoz a csomagolás hiánya, hiányossága (CMR 17. Cikk 4/b. pont); avagy az áru kezelése, felrakása, elhelyezése (17. Cikk 4/c. pont), valamint a fuvarozó alkalmazottja ellenőrzési kötelezettsége elmulasztása (8. Cikk 1/b. pont).

Ezekre figyelemmel a törvényszék a felek jogviszonyára irányadó anyagi jogszabály, a CMR helyes alkalmazásával kötelezte az alperest az 578.348.Ft árukár megfizetésére.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a keresetnek teljes egészében helytadó ítélete meghozatalakor figyelmen kívül hagyta a CMR 23. Cikk 4. pontja árukár összegére vonatkozó szabályait, melyeket - mivel azok nem a 29. Cikk 1. pontja szerint figyelmen kívül maradó felelősséget kizáró avagy korlátozó szabályok - vétkes fuvarozói magatartás esetén is alkalmazni kell. A 23. Cikk 4. pontja szabálya szerint (az árukár megtérítésén túl) vissza kell téríteni a fuvardíjat, a vámokat és az áru fuvarozás alkalmával felmerült egyéb költségeket (...); egyéb kártérítés nem igényelhető.

A felperes a keresetében - az árukár megtérítésére irányuló követelésen túl - nem a fuvarozás során felmerült egyéb összegek [fuvardíj, vámok és egyéb költségek (pl. autópályadíj)] visszatérítését kérte, hanem az árukár bekövetkezése utáni egyéb járulékos költségei (anyagmozgatási- és rakodási költség, belföldi fuvardíj) megtérítését. Az ilyen költségtételek iránti követelést a CMR 23. Cikk 4. pontja kizárja, az ettől eltérő szerződési kikötés pedig a 41. Cikk 1. pontja alapján semmis és hatálytalan.

Az alperes ugyanakkor az első- és másodfokú eljárásban is elismerte a felperes keresetét 146.552.Ft anyagmozgatási- és rakodási költség erejéig, így a törvényszék az elismerés alapján - a fent kifejtettek ellenére - a költségek ezen részében mégis helytállóan marasztalta az alperest. Az ezen túli anyagmozgatási- és rakodási költség, valamint a belföldi fuvardíj (együtt:103.069.Ft) megfizetésében viszont jogalap nélkül marasztalta az alperest.

Ezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest terhelő marasztalás összegét 724.900.Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállította.

A részben megváltoztató ítélet folytán a felperes pernyertessége 87%-os arányban határozható meg a kereseti perértékhez képest. Ezért az ítéltábla a Pp.81.§ (1) bekezdése és 253.§ (2) bekezdése alapján az alperest terhelő elsőfokú perköltséget 264.400.Ft-ra mérsékelte.

Az alperes fellebbezésében az elismert keresetrész (együtt: 221.329.Ft) erejéig az ítéleti marasztalást nem vitatta. Így a fellebbezési perérték 606.640.Ft-ban határozható meg, amely után a lerovandó fellebbezési illeték 48.530.Ft. Az alperes a fellebbezésén 66.300.Ft fellebbezési illetéket rótt le, így a túlzott mértékben lerótt illetéket az Itv.80.§ (1) bekezdés i/ pontja alapján igényelheti vissza.

Az ítéltábla a másodfokú eljárásban a felek jogi képviselével felmerült perköltséget a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 25.400. - 25.400. Ft-ban állapította meg. Az alperes másodfokú perköltségét 73.930.Ft-ra növeli a lerótt fellebbezési illeték. Ebből az összegből az alperes a pernyerésével arányos (13%) 9.610.Ft megtérítését igényelheti. A felperes a másodfokú perköltségéből annak 87%-át, 22.100.Ft-ot követelhet az alperestől. Ezen összegek egybeszámításával az alperes 12.490.Ft másodfokú perköltség megfizetésére köteles a felperesnek. (Pp.78.§ (1) bekezdés, 81.§ (1) bekezdés)

G y ő r , 2017. március 1.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Zámbó Tamás sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: